

Съобщение за пресата

Люксембург, 21 февруари 2022 г.

Все още не са реализирани достатъчно ползи от единния пазар на ЕС за инвестиционни фондове

ЕС е въвел рамка за създаване на единен пазар за инвестиционните фондове на своята територия и за гарантиране на защитата на инвестициите на гражданите на ЕС. Не всички от тези амбициозни цели обаче са постигнати, а много потенциални ползи за инвеститорите остават нереализирани, твърди Европейската сметна палата в своя специален доклад, публикуван днес. Целта за един истински единен пазар за инвестиционни фондове не е постигната, а трансграничните дейности остават рядкост. Все още липсва последователност в начина, по който се осъществява надзорът върху фондовете в отделните държави членки, защитата на инвеститорите остава слаба, а системните рискове не се наблюдават достатъчно.

Инвестиционните фондове имат важна роля в европейския съюз на капиталовите пазари, като подпомагат инвеститорите в ефективното разпределение на техния капитал. През 2020 г. активите на инвестиционните фондове в целия ЕС възлизат на близо 19 трилиона евро. Около 70 % от пазара на инвестиционни фондове в ЕС все още са съсредоточени в само четири държави членки — Люксембург, Ирландия, Германия и Франция. С оглед насърчаване на жизнен и продуктивен отрасъл на инвестиционните фондове и защита на инвеститорите, ЕС е предприел действия и е създавал нормативна рамка за тези фондове, за да осигури прилагането на сходни правила в рамките на целия единен пазар.

„Надеждата беше, че един по-интегриран пазар на инвестиционни фондове може да предложи на предприятията в ЕС по-разнообразни източници на финансиране и да даде на инвеститорите по-добра защита и по-голям избор“, заяви Римантас Шаджус, членът на ЕСП, отговарящ за този одит. „Трансграничните бариери обаче остават, стандартите за надзор продължават да се различават между отделните държави членки на ЕС и не са реализирани всички потенциални ползи.“

Одиторите установиха, че редица продължаващи слабости все още ограничават ползите от инвестиционната среда на ЕС. Истински трансграничната инвестиционна дейност остава рядкост — в повечето страни от ЕС дистрибуцията на инвестиционни фондове се извършва предимно на вътрешния пазар. Те установиха също така, че много от очакваните ползи за инвеститорите, като например по-ниски такси и по-голям избор за инвеститорите, все още не са постигнати — разходите продължават да бъдат високи и се различават значително

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

между отделните държави членки. Не са премахнати бариерите пред навлизането на пазара, което означава, че все още липсва равнопоставеност. Одиторите отбелязват също така, че някои въпроси, отнасящи се до пазара, като например данъчното облагане, местното търсене и начинът на дистрибуция на инвестиционните фондове от страна на техните управители на активи, не могат да бъдат решени от законодателството на ЕС.

Действията на ЕС са допринесли за увеличаване на прозрачността на инвестиционните фондове, отбелязват одиторите. Инвеститорите са по-добре информирани в сравнение с преди по отношение на рисковете, резултатите и разходите, свързани с инвестициите. Въпреки това те все още се затрудняват в сравняването на фондове от различни държави в ЕС. Също така те не са достатъчно защитени от проблеми като например неоправдани разходи, произтичащи от непрозрачни практики за продажба, или пристрастни съвети от финансови посредници, които ги насочват към продукти, които не са подходящи за техните нужди. Заблуждаващите твърдения за екосъобразност представляват проблем в този контекст — одиторите отбелязват, че етикетът „екологични и социално устойчиви фондове“ понастоящем не е нормативно уреден и може да бъде използван неправилно за продажба на продукти, които не отговарят на високи етични стандарти.

Те изразяват загриженост и по отношение на последователността и ефективността на надзора върху фондовете. Компетентният орган на ЕС — ЕОЦКП, работи за насърчаване на сближаването на надзорните практики и е допринесъл за известно подобряване на надзора и за намаляване на различията. Но тъй като за получаването на информацията разчита на добрата воля на националните надзорни органи и на своя Съвет на надзорниците, той има ограничена представа дали надзорът се извършва по еднакъв начин във всички държави членки и не може да измерва дали е постигнат напредък към сближаване на надзорните практики.

Одитът повдига също така въпроси относно целесъобразността на законодателния подход на Комисията — законодателството, уреждащо трансграничната дейност на инвестиционните фондове, се състои главно от директиви, които изискват от държавите членки да прилагат свои собствени варианти на правилата в съответствие със собственото им тълкуване и специфичните им обстоятелства. Тази практика е довела до значителни нормативни различия между държавите членки.

Европейската сметна палата отправя няколко препоръки за подобряване на ситуацията, но предупреждава, че извършването на незначителни корекции на правната рамка няма да бъде достатъчно за постигането на истински единен пазар.

Обща информация

През 1985 г. ЕС въведе мерки за премахване на бариерите пред трансграничната дейност на инвестиционните фондове в рамките на ЕС. Оттогава насам фондовете и техните управители със седалище в една държава от ЕС могат да предлагат фондовете си на инвеститори на дребно в други държави от ЕС, като надзорът се извършва само от органите в страната на седалището. През 2011 г. Директивата за алтернативните инвестиционни фондове също даде възможност за предлагане на специални фондове на професионални инвеститори в целия ЕС. През същата година Европейският съюз създаде Европейски орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП), чиято задача е да подобрява защитата на инвеститорите и да подпомага гладкото функциониране на финансовите пазари.

Специален доклад 04/2022 „Инвестиционни фондове — ЕС все още не е успял да създаде истински единен пазар от полза за инвеститорите“ (eca.europa.eu). Одитът има за цел

да допринесе за повишаване на ефективността и ефикасността на финансовия надзор и защитата на инвеститорите в рамките на ЕС.

Европейската сметна палата представя своите специални доклади пред Европейския парламент и Съвета на ЕС, както и пред други заинтересовани страни, като националните парламенти, бизнеса и представители на гражданското общество. По-голямата част от препоръките, отправени от ЕСП в нейните доклади, се изпълняват.

Контакт с пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu — тел. (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer — Ел. поща: damijan.fiser@eca.europa.eu (+352) 691 551 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu — тел. (+352) 691 553 547